

BULETINUL AGRICOL

AL CAMEREI DE AGRICULTURĂ A JUDEȚULUI ARAD

Redacția și Administrația:
Arad, Str. Gh. Popa No. 4
Palatul Domeniilor

Apare la 1 și 15
a lunii.

Abonamente:
Pentru jud. Arad pe un an Lei 50 —
Pentru alte județe, pe un an, 100. —

APARE SUB ÎNGRIJIREA UNUI COMITET PREZIDIAT DE D. Dr. ADAM IANCU, PREȘEDINTELE
CAMEREI. REDACTOR RESPONSABIL: PAVEL GRECU, SECRETARUL CAMEREI.

CUPRINSUL:

	Pag.		Pag.
1. Două mari bucurii	57	5. Câteva puncte din programul de activitate al	
2. Concursul de grâu	58	Camerei agricole Arad pe 1937—38	61
3. Funcționarea crescătorilor și îngrășătorilor de		6. Tauri furioși	63
porci	58	7. Pe sate	64
4. Vinurile noastre pe piața Cehoslovacă	59	8. Informațiuni	64

Două mari bucurii

Cea dintâi ni-a dat-o vrerea dumnezească, pe cea de a doua, Regele Țării.

Cea dintâi e în legătură cu câmpul, cu minunea întâmplată în largul lui. Vă mai aduceți aminte de astă primăvară? Ce urâte erau unele grâne, ce jumulte, par'că iarna ar fi avut niște colți urlași, și tot timpul, până ce prinseră să adie borile primăverii, ar fi scormonit jerpelitele lanuri de grâu. Au înfrățit însă atât de minunat, s'au îndesat în așa măsură, încât azi îți se îngrășă sufletul — privindu-le. Cine a făcut aceasta? Numai Cel de sus, Cel ce cu adâncul înțelepciunii și cu iubirea lui de oameni — toate le chivernisește și cele de folos tuturor le dăruiește.

Ce bine i-ar sta lumii noastre de plugări creștini, dacă la Sf. Petru — s'ar sfinți la biserică o pâine nouă, dacă s'ar ieși cu litia la vreun lan de grâu, dacă — în aceeași zi, după masă, la școală, sau la casa culturală s'ar ține vreo conferință, s'ar cânta vreun cântec, s'ar spune vreun vers de preamărire a Tatălui și în legătură cu coasa, cu grâul, cu pâinea cea de toate zilele și cu truda noastră — plugărească?

Haid, îndemnați-vă dragi fruntași și plugari ai mândrelor noastre sate, îndemnați-vă

să facem serbarea pâinii. E cu cale, e bine să se sărbătorească momentele mari din viața noastră, și un astfel de sfânt și mare moment este — pâinea cea nouă.

Al doilea prilej de bucurii au fost serbările strejărești dela 8 Iunie. Din an ce trece tot mai mândră e această serbătoare. E ceva nou, ceva proaspăt în sufletul tinerimii noastre. E un dor de viață bună, curată, eroică.

Spre a încuraja eroismul acesta, dorul de bine, de viață adânc națională și adânc creștină, în anul acesta Ministerul de agricultură a dat ordin camerelor agricole — să premieze pe străjerii, cari s'au distins prin ceva.

Și ne-au venit 27 băieți și fete din toate părțile județului. S'au dat fiecăruia câteva cărți plugărești și un libel de depunere, cu o modestă sumă de câte 300 lei, pe care însă n'o vor putea ridica dela Casa de economii a postelor, până ce nu vor împlini 16 ani. Iar, după ce li s'au dat premiile, li s'a spus, între altele și acestea:

Cărțile de plugărie, cari vi le dă Camera de Agricultură, să le citiți cu multă râvnă, deoarece ele cuprind învățături nespuse de dragi și Regelui Țării. Și ca pe un lucru sfânt, să păstrați livretul, în care este depusă o mică

sumă pentru voi, nizuindu-vă a o spori prin cruțările voastre, iar când se va împlini sorocul, ca să puteți ridica acești bani, atunci să-l întrebuințați pentru lucruri, cari pot întări sănătatea trupului și sufletului vostru.

Să nu uitați nici odată momentul acesta, când sub faldurile mândrului nostru treicolor ați fost distinși și pentru ceia ce sunteți acum, dar mai mult pentru ceia ce trebuie să fiți mâine.

E mare cinstea, ce vi s'a făcut. Și cum voi nu ați fi avut parte de această cinste, dacă acum 7 ani în această zi de 8 Iunie, nu ar fi

venit pe o pasere mălastră acela, care e supremul vostru comandant, M. S. Regele Carol al II-lea; cum El este acela care a creiat această zi de toate bucuriile pentru voi tineretul României noastre dragi — eu iubiți străjeri, vă rog, strigați împreună cu mine:

Trăiască Regele!

Și au strigat din adâncul inimii mândrele cete de tineri și tinere, au strigat urarea, pe care o repetă sufletul, inima unui neam întreg: Trăiască Regele — în pace și onor!

Pavel Grecu

Concursul de grâu

Până la 10 Iunie oricare agricultor din județul nostru s'a putut înscrie la concursul de grâu — pentru care s'au făcut publicații din bună vreme.

Examinarea grânelor se va face în 3 rânduri: întâia oră între 5—11 Iunie, când grâul e în picioare, a doua oră la treerat, iar a treia clasificare se va face la București și numai cu privire la grânele găsite mai bune.

În comisia județeană de clasificare participă dnii: prefectul județului, președintele camerei agricole, directorul serviciului agricol un agricultor designat din partea camerei agricole și un altul numit de Institutul de cercetări agronomice.

Comisia județeană până la 15 Septembrie trebuie să aibe lucrările isprăvite, astfel, că la acea dată — să se poată face premiarea grânelor găsite mai bune.

S'au mai făcut și în alți ani astfel de con-

cursuri, nu însă cu atâta asprime, ca acesta. În alți ani camera noastră a luat inițiativa de a aranja concursul acesta, de data asta însă — Ministerul de agricultură a dat directivele, planul, cum e de a se face.

Deși e foarte obositor, ca să te duci din sat în sat, din 'oparte a hotarului în cealaltă — totuș noi ne-am bucura, dacă s'ar înscrie cât mai mulți plugari, nu numai dintre cei mari, ci și dintre cei mici.

Tragem atențiunea însă, ca să se înscrie numai cel ce are grâul relativ fără buruene, fără fire de săcară, uniform, din o sămânță selecționată.

Comisia de clasificare își va începe lucrarea în plasa Pecica, va trage în a Aradului, și așa mai departe.

Rugăm, ca cele de mai sus, să se comunice în cercuri cât mai largi, ca toți plugarii județului Arad să ia știre de ele. P. —

Funcționarea crescătoriilor și îngrășătoriilor de porci

Deoarece ni se prezintă mulți gospodari din județ pentru a-ne cere informații în ce privește funcționarea crescătoriilor și îngrășătoriilor de porci, dăm mai jos un extras din circularele date de Inspectoratul General Sanitar și de Ocrotire Timișoara.

In comunele rurale.

a) Grajdurile din comunele rurale cu mai puțin de 10 porci pot fi instalate în teriorul satului.

b) Grajdurile din comunele rurale cu mai mulți de 10 porci sunt considerate ca industrii insalubre și nu se vor putea așeza decât la

marginea extremă a satului (maximum 2—3 case dela marginea satului spre interior).

c) Ulterior, în urma intervenției Ministerului de Agricultură și Domenii, s'a admis că, în comunele rurale, unde agricultorii întrebuințează produsele lor proprii pentru creșterea și îngrășarea porcilor, să poată ține, pe lângă gospodăriile lor, maximum 20 porci.

d) Stabilimente mari, de creșterea și îngrășarea porcilor, cari nu sunt în raport cu averea crescătorilor ci depășesc cu mult posibilitățile gospodăriei, se vor așeza la minimum jumătate km. de sat.

In comunele urbane.

a) In interiorul oraşului nu se poate stabili nici o crescătorie sau îngrăşătorie de porci.

b) Grajdurile cu maximum 10 porci se va putea instala numai la marginea extremă a oraşului.

c) Grajdurile cu un număr mai mare de 10 porci va trebui să fie instalat la cel puţin 1 km. depărtare de oraş.

Stabilirea numărului de porci se face după următorul criteriu:

Scroafa cu purcei până la 6 luni, pentru comunele rurale, cari întrebuinţează produsele lor proprii şi până la 5 luni pentru comunele urbane, aici intră şi comunele rurale cari nu întrebuinţează produsele lor proprii, pentru creştere şi îngrăşare, este considerată ca două bucăţi. Deci unde se admite ţinerea a 10 porci, nu pot fi admise decât cinci scroafe cu purcei, fiecare până la etatea de 6 luni, respectiv 5 luni.

Ceilalţi porci cari nu intră în condiţiile de mai sus sunt consideraţi ca o singură bucată fiecare.

Condiţiile de aşezare — construcţii — igienă.

Grajdurile vor trebui aşezate cât mai departe de locuinţă, de fântâni, de străzi. Curţile vor fi largi şi spaţioase.

Grajdurile vor fi lucrate din beton, piatră cu fundament de beton, prevăzute cu canale de scurgere, platforme de gunoi, ventilaţie, lumină şi apă suficientă.

Grajdurile de porci se vor curăţi bine de mai multe ori pe zi îndepărtându-se gunoiul. De asemeni se vor face văruiri şi desinfecţiări cât mai dese.

Autorizarea funcţionării grajdurilor.

a) Conform ord. circular No. 111.377 din 1936, crescătoriile şi îngrăşătoriile de porci, de pe lângă gospodăriile şi întreprinderile agricole, situate la câmp, *sunt scutite* atât de autorizarea din partea Consiliului de igienă şi ocrotire, cât şi de plata taxelor sanitare şi de ocrotire, având însă nevoie de *avizul favorabil* al acestui Consiliu.

Aceste crescătorii şi îngrăşătorii vor fi însă obligate a se supune condiţiilor de igienă şi salubritate impuse de autorităţile în drept.

b) Grajdurile şi crescătoriile de porci, cari nu sunt anexe pe lângă gospodării sau întreprinderile agricole, sau depăşesc capacitatea acestor exploataţiuni, acela cari aparţin negustorilor de porci, sunt supuse la obligaţiunea de a-şi procura autorizarea precum şi de a plăti taxele sanitare şi de ocrotire.

A. H.

Vinurile noastre pe piaţa Cehoslovacă (impresii dela târgul de mostre din Praga Martie a. c.)

de Dimitrie Crişan

E cam mult, de când am promis, să studiez temeinic posibilitatea de a exporta vinul nostru în statul Cehoslovac. Dacă nu mi am împlinit dorinţa şi făgăduinţa au fost de vină împrejurările, cari nu mi au permis de a studia şi cerceta la faţa locului şi de a-mi aduna date pentru raportul ce am să-l depun atât în interesul instituţiei noastre, care este Camera de Agricultură cât şi în interesul sufelor şi miilor de viticultori, cari de ani de zile şi-au pierdut toată speranţa în cultura viei, — atât de promiţătoare de altă dată.

Acest moment prielnic mi l-a oferit conducerea Camerei de Agricultură a judeţului Arad, care mi-a înlesnit o deplasare la Praga chiar cu scopul să cercetez târgul de mostre de primăvară — 5—14 Martie îndeosebi urmând a mă interesa de rezultatele obţinute de vinurile noastre în Cehoslovacia şi alte chestiuni, cari stau în strânsă legătură cu problema exportului de vin în statul vecin.

La târgul de mostre am vizitat pavilionul Româ-

niei, în „Stara Vistaviste” care în felul cum a fost aşezat, aranjat şi decorat a fost impecabil, graţie muncii depuse cu multă râvnă şi pricepere de delegaţii Ministerului de Agricultură şi Domenii. — Văzând în imediată vecinătate şi paviloanele altor state Jugoslavia etc. am putut trage paralelă între capacitatea altora şi a noastră de a ne prezenta în faţa străinilor şi pot să afirm cu conştiinţa liniştită, că nu am fost nicidecât de ruşine.

Pavilionul vinului a fost aşezat în altă parte tot în localul „Stara Vistaviste.” — Au fost expuse vinuri dela câteva pivniţe de desfacere şi dela câţiva viticultori din Bucureşti. Fraţii Georgescu, Ştefan Ardeleanu, Garoflid etc.

Admirabil aspect, când vezi o sumedenie de butelii aranjate cu gust după varietăţi, cu vinurile vechi negre şi albe. — Am gustat din aceste vinuri, le-am găsit excelente; dar mai mult mă interesa părerea publicului, care la fel cu mine aprecia la justa lor

valoare atât varietățile negre, cât și cele albe. Era indeosebi, un solu de vin vechi „Lacrima zorilor” care era lăudat mai mult de tot publicul. — Dacă nu mă înșel, acest vin vechi își are proveniența din dealul „Bocrița” din Pâncota, cumpărat și dus de aici la București încă în anul 1926 de pivnițele „Dealul zorilor” sub a căror etichetă era expus. — Celelalte vinuri au fost din Vechiul Regat și din Basarabia.

Comenzi mai însemnate la ghișeul pavilionului nu s-au luat. Este doar bine știut, că în pavilion merge să guste numai publicul consumator și nici decum cumpărătorul engrosist. — Acesta, dacă are ceva interes pentru marfa noastră ne vine acasă, iar dacă nu trebuie să mergem noi la dânsul, fiindcă altcum nu am făcut nimic; am bătut căile degeaba. — Așa a fost în trecut, este de prezent și va fi și în viitor. — Prin urmare am căutat să pătrund și în tainele comerțului engros de vinuri și eventual în ale exportului.

Un lucru spuneam și în trecut, că cehii consumă bucuos vinurile noastre. — Întrebarea se pune: cum ar fi posibil să li-l punem la dispoziția în așa fel, ca să ne găsim și noi o rentabilitate cât de modestă? Favorizați de împrejurări, comercianții engrosiști cehi nu cumpără dela noi vin decât predat la ei în țară, sau chiar la destinație după posibilități fiindcă li-e frică de birocratismul nostru greoi. — Am luat informații direct dela comercianții cehi și chiar dela reprezentanții noștri, cari au aranjat pavilionul. — Mi se spunea, că nimic nu ar impledeca un trafic intens pe acest țărm între noi și cehi. — Principalul este să fie vinul bun, puțin dulce, cu peste 13° M. alcool, sănătos și beabil. Ca să le putem dovedi bunătatea produsului românesc, într'un cerc al engrosiștilor cehi s-a acceptat să se facă o încercare, adică să se facă o paralelă între vinurile românești, cehoslovace și ungurești. — Vinurile românești au fost aduse dela pavilion, de un reprezentant al comerțului nostru cu vin, iar cele cehe și maghiare au fost aduse de un mare engrosist din Bratislava. — S'a făcut cupajul în primul rând cu cel cehoslovac, în al doilea rând cu cel unguresc și al treilea rând cu cel românesc. — Rezultatul a fost uluitor. — Atât vinul din Cehoslovacia cât și unguresc, cari sigur erau alese de comercianți ca ce'e mai de valoare, — au rămas mult sub calitățile și însușirile vinului dela noi.

Și dacă așa spune că acest vin atât de zdravăn era din Basarabia, nu mi va crede nimeni. — O mărturisesc eu singur, că am rămas foarte surprins.

De sine înțeles că imediat s'au încheiat câteva tranzacții de cca 12—15. vagoane vin negru și vin alb.

Ministerul Agriculturii, văzând că viticultura noastră decade an de an, a hotărât să ia energice măsuri de salvare. — A hotărât ca prin mijloacele ce-i stau la îndemână să sprijine viticultura spre a-o readuce la rentabilitatea și prospera ei stare de odinioară. — Astfel se explică votarea legii noi, pentru încurajarea viticulturii, precum și alte măsuri de ordin comercial extern inițiate.

Ca toate altele așa și aceste măsuri pe mine mă interesau deaproape. — Parte pentru că să fiu informat de cele întâmplate mai nou în chestiune și parte, pentru că la rândul meu să pot comunica podgorenilor noștri orice mișcare sau orice noutate observată pe acest țărm.

Am stat de vorbă cu un reprezentant al Comitetului restrâns de pe lângă Ministerul Cooperăției, comisie care este alcătuită din forțele reprezentative

ale engrosiștilor din țară și care are în sarcina să soluționeze sub auspiciile Ministerului greaua problemă a comerțului extern cu vinul românesc.

„Ministerul Domeniilor depune o trudă formidabilă în interesul podgorenilor, după cum zisei mai sus și face tot ce-i stă cu putință ca să comercializeze recoltele podgoriilor.

După informațiunile mai proaspete, cu aprobarea Ministerului se înființează pe regiunile viticole așazisele depozite mari de centralizarea și standardizarea vinurilor, cu scopul de a produce marfă uniformă pentru a fi exploatată.

Un centru de felul acesta a luat ființă și la noi în podgorie în dealul promontorial Măscă.

Se luase o hotărâre mai departe ca Statul, pe bază de cooperăție să deschidă un depozit central de desfacere în Praga, capitala Cehoslovaciei, cu mai multe subcentre în fiecare provincie câte unul. Ar fi o măsură binevenită, — deoarece numai în felul acesta se crede, că într'adevăr vom fi puși în situația de a fi scăpați din soarta în care am ajuns din cauza împrejurărilor noastre.

Și dacă la rândul meu mă tânguiesc din cauza crizei ce apasă asupra podgoriei noastre, tot așa îmi țin de a mea datorință să spun viticultorilor plângerile și părerile comercianților despre modul cum la noi din obișnuință să tratează vinurile.

Ei zic, că dacă podgoreanului e greu a-l produce, și lor li-e greu să-l vândă consumatorului, căruia i-s-a rafinat mult gustul pe banii săi scumpli.

În acest loc fie-mi permis să reproduc cuvintele unui mare depozitar ceh, care desface cea mai mare cantitate de vinuri pe piața cehoslovacă:

„Nu e de ajuns că în ultimii ani și timpul a fost cam defavorabil recoltelor de vii, zice engrosistul — ci pare că din adins și podgoreanul face ca vinul său să nu poată fi folosit, adică vândut consumatorilor. La Dv. în deosebi în podgoria Aradului, — pe care o cunosc din timpurile vechi — 65% din producție este prea acrișoară. Aveți varietăți al căror vin nu cadrează cu gustul publicului de azi. Era bun în timpul dinainte de războiu pentru șampanizare și amestec cu alte produse din alte țări sau regiuni viticole sudice din Monarhie. Această combinație a fost posibilă atunci, dar este imposibilă azi. Suntem avizați a ne vinifica singuri recolta ce o avem și cu atâta grijă ca să ne apropiem de calitatea cerută.”

„Nu de mult am avut ocaziunea să petrec câteva zile plăcute în România, și am vizitat unele regiuni cu vii și din Transilvania. Am văzut lucruri frumoase în câteva depozite de vin, dar tot atunci m-a umplut o groază de cele văzute și constatate în pivnițele dela sate. Varză acră, zarzavat, pâine, sfecle de nutreț, cartofi etc. toate îngrămădite în aceeași pivnițe cu vinul. Ce păcat dela Dumnezeu, când cineva nu-și depune nici atâta osteneală să-și apere avuțul său, ci-l lasă la voia întâmplării. Dacă-l place, îi place — iar dacă nu, atunci să mi-l lase mie — îmi zicea un patriot de al Dv. — când am încercat să-l dojenesc, sau să-l fac reproșuri pentru superficialitatea sa.”

„Eu știu și înțeleg foarte bine că în trecut tot în aceste privințe au fost păstrate vinurile, dar, — să fiu bineînțeles — pe când înainte de războiu vinurile din podgoria se concentrau în Viena Budapesta și Praga încă prin Octomvrie, Noemvrie imediat după încetarea fermentației, — azi, în urma crizei vinul trebuie păstrat luni de zile și chiar și mai mult, după împrejurări

și astfel în podrumul acela infect, cu aerul acela îmbăcsit de mrosul alimentelor și furajului trecut în putrefacție, numai consumabil nu poate fi."

"Nu mai vorbesc de obiceiul foarte rău, ce-l au podgorenii la sate, că nu trag vinul la timp, nu în bujile curate etc. etc."

"Ar fi multe de spus, până se termen cu observațiunile, ce aş avea de făcut, dar de astădată ajunge — încheie cehul meu."

Am luat de bun sfat cele spuse de specialistul ceh și mă gândesc, — oare cum să pot face ca școala lui spusă în câteva cuvinte să pătrundă până la cel mai mic proprietar de vie? Cum aș putea să fac ca să fiu ascultat și înțeles de lume? O avere, oameni buni, — o avere întreagă ne este sortită peirei, dacă nu o îngrijim cum se cade. Cine ne va sta întru ajutor dacă noi nu ne interesăm de cea ce ne a dat Dumnezeu?

Câteva puncte din programul de activitate al camerei agricole Arad pe 1937—38

(S'a cetit în adunarea Generală dela 13 Aprilie c.)

(Urmare)

Domnule Președinte,

Onorată Adunare Generală,

Ori cât am stărui, pentruca harnicii noștrii plugari să aplice îndrumările, cari i-le vom da în legătură cu cele amintite, rezultatele vor fi iluzorii, dacă nu se vor pune la punct aceste patru probleme:

1. aplicarea ogorului de vară și de toamnă.
2. întrebuințarea de pluguri bune, sămănători și trioare.

3. manipularea rațională a bălegarului și pentruca aceasta să se poată face e nevoie de platforme bune pentru bălegar și în fine,

- 4 organizarea în vederea comercializării prîsosului de produse.

Rezolvarea cu bine a problemei prime și și a celei ultime (arăturile și organizarea) depinde numai dela plugar, pe când a celorlalte două înzestrarea plugărimii cu mașini și platforme de bălegar pot fi rezolvate numai dacă ne-ar veni în ajutor și sprijinul din afară. În situația actuală a țării noastre nu ne putem însă aștepta ca Statul să ne vine cu vre-un aport bănesc mai de seamă, deoarece aceleași suferințe cari sunt în Arad se constată pretutindeni în țara noastră, de aceea noi va trebui să ne mărginim numai la producerea prin propriile noastre *puteri de modele simple*, raționale cari pot fi imitate cu ușurință de oricine înțelege deosebita lor importanță.

Zootechnia.

Aceeaș deosebită grijă va trebui s'o acordăm problemelor zootehnice, adevărat, cu zeci de ani înainte de ce s'ar fi rostit, ca un fel de *poruncă a vremii*, să ne zootehnicizăm agricultura, plugarii acestor ținuturi au înțeles că fără de animale suficiente și bine întreținute nu se poate cultiva cu bun succes nici câmpul, totuși constatăm o seamă de neajunsuri cari trebuie să le îndelăturăm.

Calii.

Problema calului în județul Arad, trebuie rezolvată cu cea mai mare urgență. Ne trebuie un cal, care să corespundă și trebuințelor tot mai mari ale agriculturii, să satisfacă și nevoile armatei. Principial credem că la șes n'am ce cauta alte tipuri decât Nonius și jumătate sângre englez, iar la munte numai calul arab.

Nenorocirea însă e că adese ori suntem puși în situația de a primi orice fel de armăsari. Din această suferință s'a născut ideea înființării unui depozit de armăsari în județul Aradului cu sprijinul Camerei, al Eforiei județene de pășuni precum și al tuturor comunelor din acest județ. Gândul nu credem să ni-l putem realiza în acest an, dar nu vom înceta în conferințele, cursurile și cu prilejul oricărui contact cu populația agricolă din acest județ de a accentua necesitatea, că trebuie să avem armăsari buni, armăsari corespunzători și în număr suficient, iar aceasta e cu putință numai dacă ne vom avea propriul nostru depozit de armăsari.

Cu aceeaș îndărătnicie trebuie să luptăm contra păcătosului obicei de a lua animalele prea de vreme, fie pentru prăsilă, fie pentru ham și în fine trebuie date posibilitățile și morale și materiale medicilor veterinari ca să poată castra toți armăsarii necorespunzători.

Bovinele.

Am auzit pe mulți dintre crescătorii de seamă din acest județ exprimându-și părerea că trebuie dat calului Nonius un dram de sângre arab, deoarece așa cum este astăzi, e prea greoi. Probabil să fie întemeiată părerea acestora, dar ceiace ar fi absolut necesar este să se facă înprospătarea de sângre la Simentalul crescut în județul Arad, și care din zi ce trece se tot extinde în dauna celorlalte două rase cultivate în acest județ cea podolică dela stepă, și Pintzgaul dela munte din plasa Hălmagiului.

Observația aceasta din urmă ne impune

două probleme: 1. reexaminarea hărții zootehnice, și'n aceeași vreme fixarea timpului la rasa Simental pe care vrem s'o creștem. Umila noastră părere e, că trebuie să căutăm *masivitatea*, să creștem animale cari se îngrășă ușor și ajung greutatea excepționale, deoarece această aptitudine nu e în contradicție nici cu însușirea de a produce și lapte. În regiunea Gurahonț, Hălmași vom alege un număr restrâns de vaci Pinzgau mai bine conformate pentru cari vom folosi unul dintre taurii importați din Austria original din familia bună producătoare de lapte și în aceeași vreme și bine conformat.

Porcine.

Creșterea porcului în județul nostru e destul de avansată. Îndeosebi a porcului Mangalița, care credem că va trebui să ne preocupe mai mult și în viitor. Avem mai multe crescători cu bun nume. Materialul acestora trebuie bine examinat și trebuie găsită modalitatea de a constrânge Asociațiile, Efortiile peste toate comunele, să se aprovizioneze în primul rând din aceste pepinere. Aceiaș constatare pe care am făcut-o câte odată la tauri, că nu sunt rațional nutriți, ne isbește și mai ales la vierii de prăsilă, în alimentația cărora intră în măsură prea mare porumbul, sau se nutresc exclusiv numai cu porumb.

E necesar să se introducă un registru la fiecare comună, în care să se treacă toate animalele de prăsilă întrebuințate acolo socotind că având această evidență a proveniențelor mai ușor se poate împiedeca consanguinitatea. În fine în anul acesta va trebui să facem toate pregătirile pentru înființarea la anul a unui Sindicat de creșterea Mangaliței care ne poate fi de mare ajutor în truda ce ne-o dăm pentru ameliorarea materialului porcin din județul nostru.

Oile.

Cu mult mai prost stăm în ceea ce privește materialul Ovin. În unele locuri situația este atât de mizerabilă încât te cuprinde adevărată greață uitându-te la oile pipernicite care abea să târască. Nu ne-am precizat programul în această privință, credem însă că la munte și

deal trebuie să se crească numai Turcana, ameliorându-o cu berbeci aduși din comunele dela poalele munților Sebeșului (jud. Alba în parte Sibiu și Hunedoara), unde am găsit un material foarte potrivit pentru ameliorarea Turcanelor noastre. În regiunea dela șes credem să milităm pentru introducerea în măsură cât mai mare a Merinosului importându-se berbeci dela crescătorii renumite din țările vecine. Evident nu avem nimic de zis nici contra Tigăii dar viitorul nu este a acesteia ci al Merinosului de lână sau chiar și al celui de carne.

Avicultura.

Expoziția de păsări organizată în iarna trecută ne-a demonstrat că acțiunea avicolă în județul Aradului trebuie reluată cu mai multă îndârjire, după o temeinică chibzuire, ce fel de rasă, sau rase sunt de a-se crește din fiecare specie. Rămâne să studiem și materialul băștinaș, pentru că nu este exclus să găsim în rândul acestuia exemplare cari prin selecționare sau încrucișare să ne dea tipul de găină, găscă și curcă mai potrivit cu nevoile noastre.

Apicultura.

Prin reluarea colaborării cu Societățile apicole din județ sperăm să dăm un avânt și stupăritului, care de altminteri are înimoși și pricepuți animatori în acest județ. Vom căuta să organizăm cursuri de sezon în cât mai multe părți.

Pomăritul.

Cel dintâi obligămint pe care îl avem este să studiem numeroasele varietăți băștinașe din județul nostru. După aceea să determinăm regiunile de cultură a fiecărei specii și întrucât e posibil a varietăților mai importante cari merită să fie răspândite.

O problemă tot atât de importantă ba chiar și mai însemnată ni se pare obicinuirea pomicultorilor de a apăra sănătatea pomilor contra nenumăratelor boale și dușmani. Spre acest scop dorim să împărțim județul în mai multe regiuni naturale, organizând un fel de stațiuni de avertizare, adică să dea alarma de

câte ori se ivește vre-o boală sau vre-un dușman al pomilor în regiunea respectivă. În fine vom căuta la toamnă să altoim pe port altoli cari li avem plantați la Gurahonț și în Arad cele mai alese varietăți, cerute de locuitorii din acest județ.

Viticultura.

Am dat și vom da tot concursul pentru ca delimitarea zonelor viticole să se facă, satisfăcându-se și interesele obștești și cele particulare. Vom acționa cât se poate pentru plantarea strugurilor de masă și reglementarea comerțului de altoi în sensul ca cel ce se consideră pepinerist într-adevăr să garanteze varietățile puse în circulație.

Propagandă.

Am ajuns la cel mai de seamă punct din programul activităților noastre, care totodată este și cea mai caracteristică activitate a Camerelor Agricole. A lumina și îndruma prin muncă și graiu viu. Acțiunea aceasta care se rezumă la conferințe, cursuri, câmpuri de experimentare, expoziții și excursiuni agricole și tipărirea de reviste și broșuri, vom căuta s'o aranjăm în așa fel încât să folosească și celor mai îndepărtați și acelor pe unde până acum nu s'au prea resimțit binefacerile acestei instituții, care este Camera Agricolă a jud. Arad.

Un punct, cel mai neoralgic ar fi, organizarea pentru apărarea intereselor agricole și pentru valorificarea procenselor agricole nu ne permitem nici o sugestie, decât o posesiune: de-a sprijini orice mișcare, îndreptată în aceasta direcțiune.

Sperăm că în toată străduințele enumerate până aci vom avea atât sprijinul Dvs. cât și acelor chemați să ne îndrumeze și să ne sprijinească: — al guvernului și al Uniunii Camerelor Agricole.

Tauri furioși

Comuna M..... și-a cumpărat în primăvară la târgul din Pâncota un taur bun, așa mi se spune, și de aceea — și banii dați pe

el — grei au fost. La câteva zile cei din *antoraful* (cum s'ar zice) laurului observară, că așa se cam încoardă, când cineva se apropie de el, își rotește ochii, se uită de te bagă în sperieți și bufnește ca o locomotivă infundată. Probabil l o fi proptit, pe îngrijitor la părete sau iesle, probabil își va fi încercat puterile cu încă altcineva, deajuns e, că i-a mers vestea bietului taur, că impunge, că omoare — ba copii, când stau de minciuni pe unde se vor întâlni, vor fi jurat pe toți sfinții — că laurul l-a gătit de biserică pe... culare, astfel încât — la un moment dat înțelepții conducători de acolo, hotărâră să se iaie — bicul, pentru ca să nu primejduiască viața oamenilor, iar carnea să se vândă cu 13 lei kgr.

Dia, care vei celi aceste rânduri, nu vei găsi nimic extraordinar în ele; eu însă, care le aștern — am însă în vedere ochilor mei sufletești ca o nemărginită urzeală pe sulul de rășboiu — pânzătura unui lung, șir de păcate, de licăloșii.

Să desfacem câteva din ele.

Ești deacord și Dia oricine vei fi, că vițelul, când se naște — e blând de tot. Mai târziu, la supt, când e fiămând, iar laptele nu se prea varsă în gâttele lui — isbește cu capul în burta măsii, de-i vor scăpără acesteia — puzderie de scântei pe dinaintea ochilor. Prin urmare, e în natura lui Bujorel, s'au cum îl cheamă, să fie dârz, furios, când e — nemulțumit. Ce blând e însă, după ce s'a săturat. Cu câtă recunoștință nu-ți linge mâinile, fața, când li dai vreo bunătate în trochiță...

Se întâmplă însă, ca pe lângă casă, să fie și zmei de copii. Le spun părinții, ce e dreptul, să nu se joace cu vițelul, că se învață să impungă și îi va omori — dar nu toți copiii cred de sfinte toate spusurile părinților. Și Ionică al nostru azi, cu palmușă va încerca să vadă, cât e de tare și cum se încoardă Floricel, iar mâne, după ce acesta va fi învățat, că Dumnezeu de aceea l-a dat cap să și împungă cu el — cu bățul, dela destanță, își va continua aforisitul lui meșteșug de instructor... în ale impunsului: așa se năvălește orice vițel — numai având învățător. Dela sine, fără de instructor — rar de tot va deprinde acest obicei. Părinți

noștri, și au încheiat rezultatul unor experiențe și observațiuni de veacuri în aceste două proverbe: *năravul din fire nu are lecuire, și orice învăț își are desvâțul.*

Nu e în firea boului, să împungă. Dumnezeu i a dat coarne, să se apere. Și numai la primejdie, când va fi infuriat, se folosește de ele. Dar sunt împrejurări, când se obișnuiește cu împunsul; extraordinar de rar însă, în așa măsură, încât să împungă oricând vede un om înaintea lui. Hotărât, împunsul nu e nărav din fire, ci s'a făcut — la unele animale — în a doua natură a lor.

Dar, am văzut nenumărate cazuri, când un tratament bun, dar energic în aceeași vreme, desvâță de acest primejdios obicei animal, cari s'au dat bunișor cu împunsul. Curățirea regulată cu șesala pela grumaz și cap, când animalul mănâncă, sau e deja sătul, stucnirea lui înapoi cu toată energia, cu un băț, care trebuie să fie la îndemână, de câte ori numai animalul s'ar pregăti de împuns — de foarte multe ori dă rezultate escelente.

Cu toate acestea — a cumpăra un tăureciu învățat să împungă, e o nebunie. Iar a constata, că un tăuraș are, sau nu are obiceiul acesta — e cel mai ușor lucru. Întreb, ce vor fi făcut oare cuminții din satul ăla, când au cumpărat un taur furios? Unde li-or fi fost ochii? Nu li-or fi lăsat cumva acasă?

Părerea mea e, că cine cumpără o astfel de podoabă, să și-o țină. Dacă nu se pricepe, cine drac îl silește, să facă parte din comisia de cumpărare? Văzut și plăcut, e o lege a comerțului, iar că un cal mușcă, dă cu peciorul, tot așa, că un tăuraș împunge — se poate constata, acolo în târg, la cumpărare — deci: se poate *vedea*. L-ai cumpărat, se presupune, că l-ai cumpărat, cu toate defectele, cari se pot vedea.

Un taur cumpărat — trebuie să fie un taur blând. Dacă el devine furios, nu poate fi învinuit nimeni altul, decât cei ce îl îngrijesc. Și dacă îngrijitorii sunt ticăloși, — și cel mai blând taur poate fi învățat să devină furios.

De aceea — așa ar fi cu dreptate, ca orice îngrijitor să răspundă pentru animalele încredințate lui. Dacă vreunul devine furios,

încât trebuie să fie vândut — atunci, să plătească ticălosul, care l-a adus în starea aceasta.

Îți vine nu știu cum, atunci, când vezi în streinălate tauri de 6—7 ani purtați de un copilaș, aproape de aceeași vârstă, și când vezi la noi — atâția tauri înrâiți, și știi atâtea barbarii, cari se săvârșesc față de aceste animale.

E vremea să încete odată. Adeseori buba nu se poate lecu, decât tăind până la carnea vie. Năravurile urâte ale oamenilor sunt hube; — să li se aplice același tratament. Dar despre taurii furioși — mai avem de spus multe încă...

P. Grecu

Pe sate

Zilele trecute, în vederea pregătirii excursiunii la Pecica-Pereg, am cercetat comunele din acest plisc al județului Arad, care se vârză, ca un bot de căne mops — în Ungaria.

În fiecare sat am văzut lucruri bune — am văzut și lucruri rele. Cari sunt cele bune vrednice de a le trece la pomelnic și tot astfel cele rele, cari trebuie spuse publicului cetitor al acestei reviste — le vom aminti cu alt prilej.

Deocamdată țin, să pun față în față trei sate, Peregul mic, Peregul mare și Șeiinul. Și mai interesant ar fi, dacă s'ar adăugi și Nădlacul, dar e de prisos — deoarece populație slovacă — avem și în Peregul mare (cred însă, că nu așa de harnică, precum e cea din Nădlac.)

Peregul mic e comună ungurească. Populația cam mândră. Satul s'a înființat din refugiați reformați din regiunea Debrinului, acum două veacuri. Și-au părăsit vatra părintească, pentru a să-și păstreze credința. Cum amintii ceva din încăpăținarea strămoșilor au și nepoții de azi.

Sub fostul regim comuna a fost sprijinită. Vreun progres extraordinar nu a făcut. Oare cumva caracteristic e, că găsim — încă din trecut — corporativă, cerc agricol, cerc popular, dar puterea fiecărei organizații este — birtul.

Ne vom strădui să facem fotografia acestui sat, deoarece suntem curioși, de felul, cum va progresa.

La o aruncătură de piatră e *Peregul mare*. Caracterul satului — șvăbesc, deși Slovaci cu Cehii la olaltă pare-mi-se întrec în număr pe Svabi. Și această comună e o colonie, din elemente însă, cari au venit încoace ademenite de mirajul rodniciei pământului. Nu s'au înșelat, pentru că pământul lor e destul de binecuvântat.

Peregul mare a fost un sat mult favorizat de d'Orsay fostul comandant al Mezőhegyesului, care e

numai la câțiva pași. Trimitea comandantul acesta pentru care calul era totul, viața și moartea, trimitea aici animale de mare valoare. Nu le-a trimis în loc rău. Se vede — rezultatul.

Comuna e în în plin avânt. Suntem curioși de tempo-ul dezvoltării în viitor.

Binișor spre sudvest e - *Șeitinul*. O puternică cetate românească în toate vremile. Nu a fost prea giugiulită și nici astăzi nu se poate plânge, că i s'ar da vreo considerație deosebită. Ceea ce însă nu au vrut, sau nu au putut să-i dea oamenii — ia dat Dumnezeu; un pământ, bun, bun ca crofna, care crește din el. Sunt inși aici, — cu frumoasă avere. Sunt vrednici, cari ar merita să fie scoase în relief.

Dar vrednicia lor laolaltă, vrednicia lor ca o societate, *comunitate*, ca mănunchiu de oameni cari trăiesc laolaltă și deaceia au și nevoi comune, cari trebuie satisfăcute; dovada împlinirii, satisfacerii acestei nevoi — n'o prea văd. Sunt bogați, fiecare pentru sine. Dar aceasta nu ne mulțamește.

Și, pentru că am vrea să stimulăm interesul pentru cele obștești — ne vom sili, să facem fotografia stării de azi a *Șeitinului*, cât mai fidel, cât mai precis. Regretăm, că nu am putut ajunge cu excursiunea de Duminecă aci; fiindcă am hotărât, ca *Nădlacul* și *Șeitinul* să le cercetăm cu alt prilej.

Trei sate, trei neamuri, trei civilizații, trei idealuri de viață, care oare va cuceri admirația zilelor de mâine?

P. Grecu

Informațiuni

Iosif Sigmeth din *Peregul-mare* are spre vânzare un vier *Jork*, 3 buc. tauri *Simenthal* de proveniență proprie.

Atragem, din nou, atenția celor cari doresc să le trimitem „*Buletinul Agricol*” gratis să ni-l ceară printr'o carte postală. Aceasta din cauza că mulți dintre cei cari îl primesc gratis nu-l cetesc ci-l folosesc la alte nevoi.

Cu începerea dela 22 Maiu, toate pachetele agricole, francate cu timbre agricole se pot preda spre încărcare la toate stațiile pentru trenurile de persoană, iar pentru trenurile accelerate numai în stațiile unde se formează trenul și unde oprește cel puțin 7 minute.

În urma intervenției Dlui Ministru secretar de Stat la Ministerul Agriculturii și Domeniilor,

s'a autorizat intrarea în țară a unui număr de batoze de treerat suficient spre a satisface nevoile plugarilor. Intrarea în țară se va face, mașinele fiind scutite de taxa de vamă. Deasemeni Uniunea Camerelor de Agricultură va plăti 25 la sută din costul mașinei.

Sa admis intrarea în țară și a mașinelor de semănat cu scutire de taxe vamale, deci și acestea vor fi cu mult ieftinite.

În ședința dela 17 Maiu a. c. Consiliul de Miniștri a decis:

Aprobă constituirea și statutele Sindicatului pentru organizarea exportului de animale și carne proaspătă, constituită pe ziua de 5 Maiu a. c. în Arad, cu raza de activitate pe teritoriul județului Arad.

Aprobă modificarea statutelor Sindicatului pentru organizarea exportului de animale din Timișoara, în sensul că șterge, din raza sa de activitate, jud. Arad.

Pentru comunele unde porumbul este atât de șoareci de câmp, se recomandă preparatul „*Barlo*” care se obține dela fabrica *Flora* din *Fratella-Timiș*; un kg. costă cca 40 lei.

Sâmbătă 12 Iunie, într'o consfătuire ținută la Ministerul Agriculturii, s'a hotărât ca pe lângă cele 100 buc. tractoare comandate deja, să se facă o nouă comandă de 120 buc. tractoare cari să fie și ele repartizate la centrele de motocultură din țară.

În zilele de 2—6 Iulie a. c. va începe târgul regnicolar în Arad care va decurge în modul următor:

În ziua de *Vineri 2 Iulie* se va ține târg de vite cu copita crepată și târg de marfă, când vor putea desface marfa numai locuitorii din Arad.

În ziua de *Sâmbătă 3 Iulie* se va ține târg de cal și marfă, la care vor putea desface marfa și comercianții din alte părți.

În zilele de *Duminecă 4*, *luni 5*, și *Marți 6* se va ține târg numai de marfă pentru comercianții din alte părți.

TABLOU

despre prețurile de pe piețele din orașul Arad și județ.

No crt.	M A R F A	Unitatea	Arad	Aradul- Nou	Pecica	Chișineu	Ineu	Șiria	Bărzava	Garabent	Hălmagiu	Curlici	Pâncola	Șebieș	Buteni	Nădlac	Cermei
			Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei
1	Grâu cu 76 kgr	per 100 kgr.	470	450		440						465	430		425		
2	Grâu cu 78 kgr.	" 100 "	475	460		450		490				470	450	460	430		440
3	Grâu cu 80 kgr.	" 100 "	480	470		460						480	460		435		
4	Orz — — —	" 100 "	360			350		300					320	360			
5	Ovăș — — —	" 100 "	380			300		300						400	340		320
6	Porumb — —	" 100 "	290	290		280		280				280	270	260	270		270
7	Fasole — —	" 1 "	8	9		7		7				7	7	6	5		
8	Fân — — —	" 100 "	120	100		100											
9	Porci slabi	" 1 "	18			21						21	20				
10	Porci grași —	" 1 "	20			23		23				22			21		
11	Purcel — —	" 1 buc.	800	900		300		350				300	300		400		
12	Vite — — —	" 1 kgr.	16			10						13	12		12		
13	Viței — — —	" 1 "	24	24		23						22	19		21		
14	Cai de lucru —	" 1 păreche	12000			12000						7000	11000		13000		
15	Boi de lucru —	" 1 "	14000			16000							14000		18000		
16	Păsări, găini —	" 1 "	100	100		80		120				68	80	70	90		50
17	" pul —	" 1 "	70	60		60		80				40	50	35	60		35
18	" rațe —	" 1 "	80	90		70		80				60	60		50		60
19	" găște —	" 1 "	120	120		120		150				100	120	90	100		80
20	Ouă — — —	" 1 buc.	1.30	1.30		0.80		1.30				1	1	0.90	1.20		1
21	Lapte — — —	" 1 litru	5	4		3		4				3	4	3	3		3